

Pesticidy ohrožují mokřady na jižní Moravě. Vědci z Masarykovy univerzity je pomohou čistit novými biofiltry

31.3.2026 - | Masarykova univerzita

Masarykova univerzita obnovuje více než 500 hektarů ohrožených mokřadů v zemědělské krajině jižní Moravy. Projekt LIFE in Salt Marshes se kromě podpory biodiverzity a zlepšení podmínek pro chráněné druhy nově zaměří také na kvalitu vody, která do těchto území přitéká. Na čtyřech lokalitách tak budou letos instalovány speciální biofiltry schopné snížit množství pesticidů, hnojiv a dalších znečišťujících látek ve vodě až o 95 %. Projekt byl nově zařazen i mezi iniciativy evropské mise Restore Our Ocean and Waters, která propojuje projekty zaměřené na obnovu vodních ekosystémů napříč Evropou.

Projekt vědců z Masarykovy univerzity řeší úbytek biodiverzity, pokles populací chráněných druhů a problémy spojené s odvodněním mokřadů a znečištěním vody. „Dusičnany a fosforečnany ve vodě podporují rychle rostoucí druhy rostlin například rákos a zlatobýl, které pak vytlačují ostatní druhy z mokřadů,“ uvádí Marie Kotasová Adámková, vedoucí projektu LIFE in Salt Marshes z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity. „Pesticidy jsou toxické zejména pro vodní organismy. Ve vysokých dávkách způsobují úhyn, v nižších dávkách poškození, které znemožňuje reprodukci a přežití populací. Většina čistíren odpadních vod dnes nedokáže tyto látky odstranit. Instalací biofiltrů můžeme výrazně omezit vstup znečištění do cenných chráněných území,“ dodává Kotasová Adámková.

„Na projektových lokalitách monitorujeme hladinu podzemní vody, přítoky a kvalitu vody a navrhujeme konkrétní opatření. Nejvíce se uplatní vytvoření ochranné zatravněné zóny mezi zemědělsky využívanou půdou a chráněným mokřadem. Na čtyřech z deseti projektových lokalit s bodovým zdrojem znečištění instalujeme biofiltry, ve kterých voda pomalu protéká filtračním substrátem. Filtraci zajišťují bakterie a fyzikální vlastnosti materiálu. Biofiltry mohou snížit množství dusičnanů a fosforečnanů ze zemědělského a komunálního znečištění až o 90–95 % a obsah pesticidů o 70–90 %,“ vysvětluje Antonín Zajíček, člen týmu Výzkumného ústavu monitoringu a ochrany půdy, který je partnerem projektu.

Projekt na obnovu více než 500 hektarů chráněných mokřadů v zemědělské krajině jižní Moravy, který koordinuje Masarykova univerzita, byl nově zařazen i mezi iniciativy evropské mise Restore Our Ocean and Waters. Cílem této iniciativy Evropské unie je do roku 2030 chránit a obnovit zdraví oceánů, moří, řek a vodních ekosystémů prostřednictvím výzkumu, inovací, udržitelného hospodaření a zapojení občanů. Do mise se již zapojilo více než 1 100 projektů napříč Evropou. „Veřejnost a zainteresované strany jsou nedílnou součástí projektu. Místní obce, zemědělci, správci pozemků i dobrovolníci jsou již teď zapojeni do projektových aktivit. Naším cílem je, aby po dokončení projektu byla optimální péče o mokřady dlouhodobě zajištěna právě díky spolupráci s místními subjekty. Zapojení do mise Restore Our Ocean and Waters nám umožní naše zkušenosti předávat a replikovat na celoevropské úrovni, což výrazně posílí dopad projektu,“ dodává Marie Kotasová Adámková z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Na realizaci projektu LIFE in Salt Marshes spolupracují Masarykova univerzita, Výzkumný ústav monitoringu a ochrany půdy, Jihomoravská pobočka České společnosti ornitologické a firma World from Space. Doba realizace projektu je 2023–2029 a rozpočet činí 4,74 milionu eur.

Spolufinancováno Evropskou unií. Vyjádřené skutečnosti odrážejí názory autorů a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo CINEA. Evropská unie ani poskytovatel dotace za ně nenesou odpovědnost.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/pesticidy-ohrozuj-mokrady-na-jizni-morave-vedci-z-masarykovy-univerzity-je-pomohou-cistit-novymi-biofiltry>